

ÖVERFÖRING AV PERSONUPPGIFTER TILL TREDJE LAND FÖR FORSKNING

INLEDNING

Detta dokument beskriver övergripande de legala förutsättningarna att överföra personuppgifter till tredje land för forskning. Oaktat möjligheten att överföra personuppgifter till ett tredje land måste en personuppgiftsansvarig i Sverige alltid följa alla de övriga krav som följer av personuppgiftslagen (PUL), till exempel de grundläggande kraven kring personuppgiftsbehandling och reglerna om när sådan behandling över huvud taget är tillåten. Personuppgiftsansvariga måste således först avgöra huruvida den behandling som överföringen innebär är laglig i sig, därefter är det relevant att bedöma vad som krävs för en överföring till ett specifikt tredje land. Denna text behandlar bara det senare.

HUVUDREGEL

En *överföring till tredje land* innebär att personuppgifter som behandlas i ett EU- eller EES-land görs tillgängliga i ett land utanför EU/EES-området. En överföring inom EU/EES-området omfattas således inte av tredje landsreglerna. Utgångspunkten i 33 § PUL är att en överföring enbart får ske till tredje land om det har en adekvat skyddsnivå för personuppgifterna. Enligt 33 § 2 st. ska alla omständigheter som har samband med överföringen beaktas vid bedömningen av adekvat säkerhetsnivå.

EU-kommissionen har analyserat dataskyddsreglerna i olika länder och fattat beslut om att skyddsnivån i följande länder är adekvat:

- Argentina
- Bailiwick of Guernsey
- Färöarna
- Isle of Man
- Jersey
- Schweiz

Dessutom har EU-kommissionen bedömt att skyddsnivån är adekvat på vissa områden eller under särskilda villkor i följande länder:

- Kanada om deras lagstiftning för skydd av personuppgifter i privat sektor är tillämplig på mottagarens personuppgiftsbehandling
- USA om mottagaren har anslutit sig till Safe Harbor-principerna (av USA handelsdepartement hemsida framgår vilka företag som är anslutna, <https://safeharbor.export.gov/list.aspx>)

EU-kommissionens beslut finns uppräknade i bilaga 1 till personuppgiftsförordningen. I förordningen framgår även att en överföring av personuppgifter är tillåten i dessa fall. Däremot är det sannolikt inte godtagbart att överföra personuppgifter för forskning till tredje land utifrån en egen bedömning om att landet har en adekvat säkerhetsnivå.

UNDANTAG

Även om tredje land inte har en adekvat säkerhetsnivå kan det enligt 34-35 §§ PUL ändå vara tillåtet att överföra personuppgifter. Vid överföring för forskning finns följande relevanta undantag i 34 § PUL:

- den registrerade samtycker
- landet har anslutit sig till Europarådets dataskyddskonvention nr 108 från 1981. Undantaget gäller bara när uppgifterna enbart ska användas i detta land. Av följande hemsida framgår vilka länder som är anslutna och har ratificerat konventionen:
<http://conventions.coe.int/treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=108&CM=8&DF=&CL=ENG>.

Enligt 35 § PUL får personuppgifter överföras till tredje land om det är tillåtet enligt föreskrift eller särskilt beslut av regeringen eller Datainspektionen. För sådana föreskrifter eller beslut krävs tillräckliga garantier om att de registrerades rättigheter skyddas. Enligt personuppgiftsförordningen 13 § är det tillåtet att överföra personuppgifter till tredje land om det sker med stöd av standardavtalsklausuler som EU-kommissionen godkänt. Något tillstånd från Datainspektionen behövs inte. Standardavtalsklausuler är avtalsklausuler med skyldigheter för både personuppgiftsansvariga som vill överföra uppgifter till tredje land och personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdena som tar emot uppgifterna. Klausulerna reglerar även andra frågor, till exempel de registrerades rättigheter och hur tvister med anledning av avtalet ska lösas. Syftet med avtalsklausulerna är att ge tillräckliga garantier så att enskildas rättigheter skyddas vid överföring av personuppgifter till länder som inte har en adekvat skyddsnivå.

Det finns tre alternativ beträffande standardavtalsklausuler. Två gäller överföring till personuppgiftsansvariga i tredje land. Båda avtalen går att använda och skillnaderna är inte så stora, dock kan ofta avtal 2 uppfattas som enklare. Nedan finns länkar direkt till besluten med standardklausulerna som bilaga:

1. [engelska](#) respektive [svenska](#)
2. [engelska](#) respektive [svenska](#).

Det tredje avser överföring av uppgifter till personuppgiftsbiträden i tredje land. Nedan finns länkar direkt till beslutet med standardklausulerna som bilaga:

1. [engelska](#) och [svenska](#).

För mer information om avtalsklausulerna se http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/international-transfers/transfer/index_en.htm#h2-5.